

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA, AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF FRITCHARD AVENUE AND MCGREGOR STREET IN THE CITY OF WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

газета для робочого класу — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, закорпоророване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українському Робітничому Домі, на розі вулиць Фрічард і Макгрегор, у Вінніпегу, Мані.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

СВЯТКУЙТЕ ПЕРШЕ ТРАВНЯ.

Середа, другого тижня, буде міжнародним пролетарським святом. День першого травня, як міжнародний день пролетарської солідарності, як день, що в нему робітничому мобілізує свої сили та ставить свої вимоги до своїх визискувачів, робітничому обходиться вже 39-ий раз. Сорок літ тому назаді перший конгрес II. Інтернаціоналу встановив це свято, а перший раз його відсвятковано в 1890 році й з того часу воно стало святом міжнародного революційного робітництва й селянства.

Сего року революційне робітництво святкуватиме цей день мітингами, пропагандою своїх ідей між трудящими масами, приєднуванням до своїх рядів тих, що стоять це поза організацією.

І дивне ось що: Перше травня, як міжнародний день пролетаріату, встановив конгрес II. Інтернаціоналу, а нині провідники того самого II. Інтернаціоналу — цього свята не святкують. Вони нині кажуть своїм членам не брати участі в першо-травневих демонстраціях, а в Берліні соціаліст-поліцей Цергібель заборонив першо-травневу демонстрацію.

В Англії зараз відбуваються спільні засідання представників великого організованого капіталу з представниками організованого в трейд-юні робітництва. На цих засіданнях обговорюються справи запровадження в життя мондізму — співробітництва праці з капіталом, що на ділі є запровадженням робітничих інтересів капіталістам, занеханням класової боротьби, зрадою ідей робітничої класи. Навіть А. Кук, секретар майнерської федерації, який до недавня борюва проти продажности трейд-юніонів лідерів, прилучився до тих, які допомогли капіталістам зломити майнерський страйк і кинути майнерів в нужду й голод.

Так здегенерувалася за 40 літ соціал-демократія. Відходячи від класової лінії, "обороняючи вітчизну" в часі світової війни в 1914—1918 роках, беручи участь в королівських урядах, комбінуючи коаліційні уряди з буржуазією, вона нині докотилася до фашизму, до оборони ладу визиску й насильства.

Перше травня теоретично належить вже тільки до революційних мас і тільки ця передела стежа пролетарської армії нині його святкує. Перше травня революційний пролетаріат цього року оберне не тільки в агітацію проти капіталістичного визиску, але й проти тих, хто той визиску обороняє, хто співробітничав з капіталом, запровадуючи йому інтереси робітничої класи — проти соціал-зрадників.

Світова буржуазія поставила на правому крилі свого оборонного й наступного фронту — фашизм, а на лівому крилі — соціал-демократизм. Тому проти-буржуазний фронт революційних робітників, що йде під керівництвом Комуністичного Інтернаціоналу та Червоного Профінтерну, є одночасно й фронтом проти соціал-демократії, яка зводить робітничий рух на манівці.

Фашизм, як головний застрільник буржуазії проти робітництва, від тою чи іншою формою шириться зараз по різних так званих демократичних країнах. Він змінив свої сили союзом з клерикалізмом. В ногу з ним іде також поліція.

На сході Канади розпочала вже свій наступ проти радикального робітничого руху чорна реакція. В Торонто скасовано вже волю слова й зібрань, одну з головних засад, що ними так любить хвалитися "демократія". Мітинги комуністичної партії, як також мітинги конференції боротьби за волю слова поліція розбиває, арештуючи активних учасників цих мітингів та промовців. Робітники не мають де зійтися, щоб ухвалити резолюцію протесту проти цих насильств. Коли представники "Free Speech Conference" прийшли на мітинг Торонто-ської Партії Праці, на якому промовляли доміняльні посли Незалежної Партії Праці з Вінніпегу Вудсворт і Гіпс, то їм не дозволено на тому мітингу прочитати резолюцію в обороні волі слова. Джимі Сіммонс, заступник президента Канадського Трейдс енд Лейбор Конгресу, який головував на тому мітингу, викликав поліцію на власний мітинг, щоб вона не допустила до прочитання на ному резолюції в обороні волі слова. Шістьох товаришів в Торонто засуджено на 30 днів арешту за те, що промовляли, або брали участь в масовому комуністичному пересидборочному мітингу.

Таким виявляє себе фашизм в Торонто. За Торонтом іде також Вінніпег, де найконсервативніші елементи під проводом буржуазного голови Веба організуються разом з фундаменталістами, влаштовують мітинги та ухвалюють на них проти-робітничі резолюції.

Так те, що діється в Європі й по цілому світі, докочується до Канади. Тому то ми завжди писали, що події в всіх країнах, дотичать однаково нас в Канаді, що наступ капіталу на робітництво в Європі, Китаю, Індії — є наступом капіталу проти робітництва й в Канаді.

Відповіддю на цей наступ капіталу повинно бути зміцнення робітничого фронту. Ключі — організуємо неорганізованих, думай разом свої сили для оборони своїх прав, повинні бути відповіддю всієї капіталістичній реакції.

Ставайте в день першого травня під прапор Комуністичної Партії Канади! Демонструйте свою пролетарську єдність! Лучте свої ряди для оборони завоюваних прав і для завоювання нових!

Святкуйте своє міжнародне пролетарське свято — Перше Травня!

КУМІНТАНІВСЬКА РОЗПРАВА.

Керівна партія сьогоднішнього Китаю — Кумінтан. Ця партія діє під зовні революційними гаслами, намагаючись перекопати китайський народ у своїй відданості інтересам трудящих. Партійні ватажки очевидно гадають, що народні маси все забули і щого не навчилися з гіркого досвіду перших років громадянської війни. Так нагадаймо-ж кілька цифр і фактів, яких не можна забути, бо вони писані кров'ю найкращих синів китайського народу.

Ще тоді, як у місті Вутані існував так званий, ліво-кумінтанівський уряд, що деякий час дає боровся проти імперіалізму й феодалізму, кумінтанівські генерали вже почали свою кроваву розправу над трудящими. На початку травня в самій провінції Губей страчено понад 3,000 осіб і майже стільки-ж тяжко поранено. Підчас перевороту в Чанші і в наступні місяці убито понад 80,000 осіб, в тім числі багато комуністів, робітничих і селянських провідників. Цим остаточно завершилось перетворення Кумінтану на пособника імперіалізму.

Кумінтанівський терор іде під таким гаслом: "краще хай загинуть тисячі невинних мешканців, ані-ж вийде хоч один напівкомуніст".

За один 1927 рік загальна цифра убитих і страчених вираховується в 337 тисяч. На селеса спалено мільйони хатин. І це ще не все, бо наведені цифри стосуються тільки однації провінцій, тоді як в Китаю їх нараховується 32.

Серед жертв нещадної розправи багато жінок і дітей. Так, приміром, підчас однієї з чергових розправ у провінції Кванту, убито понад 5 тисяч осіб, серед них більше половини жінок і кілька сот хлопчиків віком від 10 до 15 років.

В кожному акті жорстокого терору видно руку імперіалістів. Вони вираджають свою фальшту туди, де може загрозити небезпека кумінтанівському урядові. Так у серпні 1927 року, коли повстанські загони під проводом комуністів, рушили на Сватов, англійці й японці чимало прислужились кумінтанівському військові, вивидивши ім на допомогу кілька військових кораблів. Так само активно заходився імперіаліст навроло придумавши кантонського повстання.

Японські воєнні кораблі навіть безпосередньо брали участь у боях, підтримуючи вигнесь з гармат наступ білого війська. В травні 1928 року японці вже з власного почину вчинили розправу в провінції Шантун. Японське військо бомбардувало місто Цінан і протягом 13 днів зруйнувало мало не всі будинки. Убито підчас цієї розправи близько 6 тисяч осіб. Захоплено місто, японці вигнали з нього всю людину.

Революційний рух і тепер не стихає в Китаю. Китайський пролетаріат невтомно бореться далі за своє визволення від імперіалістичного ярма. За проводом компарті пролетаріат кінєть кінець розібі Кумінтан, здійснити аграрну революцію і створити ради робітничих, селянських і солдатських депутатів.

Чужої Гіо.

ТАКИ НЕ ВИТРИМАЛИ Й ПОТХАЛИ.

Велика англійська делегація промисловців приїхала до Радянського Союзу.

Проминуло три роки від часу зривання дипломатичних, а потім і торговельних зв'язків Англії з Радянським Союзом. Думали англійські твердолобі консервати, що цим дозвуть кінця Радянському Союзіві. І нічого з того не вийшло. Те, що — попередньо Радянський Союз купував в Англії, почав купувати в Німеччині, Зауєчних Державах, Франції. А з Англії зросло безробіття. Англійські промисловці втратили мільйони.

Втрагали й не витримали, бо не хочуть даді втрачати. Потхали до Радянського Союзу, щоб наочно перекопатися, чи не можна-б якось знову справу налагодити та відзакати хоч частину втраченого.

Делегація складається з 90 осіб, які репрезентують близько 500 ріжних фірм з капіталом коло 500 тисяч фунтів стерлінгів (коло 2 і пів мільярд доларів).

В Москві англійську делегацію вітали ріжні радянські торговельні кола. Голова Англійської делегації у розмові з представниками преси сказав:

Завданням делегації — знати базу для розвитку торговельних стосунків між Радянським Союзом та Великою Британією. Тепер єдина можлива форма торговельних стосунків така, коли обидві сторони однаково зацікавлені в торговлі й мають однакову користь від неї. Англійська промисловість особливо зацікавлена одержати не ті дрібні замовлення, які можуть дати в окремих країнах розрізнені контингенти, а одержати великі замовлення, над здійсненням яких справді варто працювати.

Розуміється, не комунізму приїхала вчитися делегація, але навязувати торговельні зв'язки. Відповідають те, що розвалила політика Чемберлейна.

Харківський "Комуніст" в передовій статті з приводу цього пише:

"Ділова делегація має на оці поширити англійсько-радянську торговельно-ліберальні й Партія Праці зриває"

ДО УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИКІВ І ФАРМЕРІВ В КАНАДІ.

Білдова відділу ТУРФДім і Онтерійського Провокму в Торонто.

Кожному робітничому і фармерові, що читає робітничу пресу і цікавиться визвольною боротьбою працюючих, повинно бути ясно, як швидко в останніх місяцях зміцнюється утиск проти радикального руху між робітниками та фермерами в Канаді. Цей утиск має прямий зв'язок з тим загальним таємним і явним приготуванням до війни, які роблять імперіалістами ріжних країн.

У випадку війни, особливо проти Радянських Республік, той робітничо-фармерський рух і загальний революційний робітничо-селянський рух інших країн загрожують імперіалістам небезпекою. Тому вони бажать здушити його завчасу. Тому імперіалістичні слуги і чинники в ріжних країнах ведуть щораз завзятішу боротьбу проти робітничих та селянських організацій радикального характеру. Тому те саме діється також в Канаді.

Цей утиск відчуває і наша культурно-освітня організація Товариство Український Робітничо-Фармерський Дім. Наша організація не політична. Проте вона виявляє кістю в горлі всіх ворогів визволення працюючих, бо вона провадить дуже важливу класово-освітельну працю, що має величезний вплив на українській працюючій масі в Канаді.

Найбільше відчувають митой утиск під теперішню хвилю на сході Канади, особливо в найконсервативнішому місті в Канаді, імені в Торонто. До того, що вже було сказано недовго в редакційній статті "У.Р.В.", необхідно додати ще деякі пояснення, щоб нашому робітничо-фармерському загалові по всій Канаді стало яснє, незвичайно тяжке становище, в якому знаходиться зараз Український Робітничий Дім в Торонто і вся наша праця в ньому.

Український Робітничий Дім в Торонто відмовлено лайсенсу на публічний салю. Це сталося за старанням українських проти-робітничих темних сил. Їхні брехливі доноси і явні просьби та брехні делегації дали місцевій поліційній владі виправдання її відмови. Це виключило можливість вживання особливо доцільної сали на такі підприємства, що вимагають такого лайсенсу і значно зменшило приходи місцевого відділу ТУРФДім, яких так дуже потрібно на оплачування коштів і сплату величезного та важкого догву.

Місцеві наші робітничі організації використовували велику сали скільки можна було, бо для них пощадливо дають провінційнальний театральний лайсенс. Але й тут, за вказанням чорних рук, поліція нанесла нам удар, заборонивши концерти в неділю. Це знову сильно вдарло по грошевих засобах місцевого відділу Т-ва Укра. Роб.-Фарм. Дім. Становище зробилося дуже тяжке. Рятували його доходи з фільмів "Тарас Шевченко". Але ці доходи теж припинилися, як обіздка з фільмою скінчилася.

Нарешті зазнали ми ще одного важкого удару, коли три місяці тому поліційним розпорядком заборонено, під загрозою втрати лайсенсу, рентувати всі публічні і театральні сали на "більшовицькі" або "комуністичні" зібрання, на яких виступувало-б промови на іншій, як англійська, мові. Українському Робітничому Домові звернено на це особливо увагу. Ця заборона означає, що поліція самовільно встановила собі право наказувати, на які зібрання можна сали рентувати, а на які ні. Інших власників саль це мало що обходить, бо вони і так самі ро-

бітничому рухові не співчувають. Але У.Р.Д. це поставило в ще тяжче становище. Своєю власною салею не можливо розпоряджатись вільно, як це вимагають робітничі інтереси. Проти цього необхідно звести боротьбу. Але з цим зв'язана загроза майже цілковиті втрати можливості доходів. І про це місцевий відділ ТУРФДім не дбає би, коли-б не те, що на Укра. Роб. Домі тяжить ще \$46,000 догву. А що найважливіше, з цієї суми \$13,000 позичено від товаришів робітників і їх кривавих заодаждень організації не сміє ставити під загрозу. Решту позичено на коротко-термінові потти в банку, на шість і пів відсотків. Цього догву, особливо той його частини, що затягнена у наших же товаришів робітників, необхідно як найшвидше позбутися, щоб прочистити собі шлях до боротьби за наші права, не лякаючись ніяких наслідків.

Тяжкий час, а може й побоявання через тяжке становище Укра. Роб. Дому в Торонто, примусили багатьох товаришів, які позичили гроші, домагатися звороту їхніх позичок. На руку заряду відділу ТУРФДім в Торонто набіралися нотів на кілька тисяч доларів. Виплатити їх негайно нема чим. Доводиться сплачувати їх малими сумами і попері так, як на це дозволяють приходи відділу ТУРФДім, а бо-ж знову позичати у нових віртелів, щоб старим догв звернути. Якщо становище не було-б таке тяжке і натиск за грошми був менший, то місцеві організації самі, по довшому часу, справились би з цим догвом. Але вище виявлені умовини так притиснули місцеві товаришів, що без зовнішньої допомоги перебороти труднощі вони не зможуть.

Вороги нашої організації та нашого робітничо-фармерського руху і поліційна влада розраховували на те, що таким чином придуся рух серед українських робітників в Торонто. А що Торонто виявляється найважливішим центром інших організацій і руху на сході Канади, то цей утиск розрахований теж на ослаблення становища нашого загального організаційного, культурно-освітнього і політичного руху у цілій східній Канаді.

Але чи досягнуть вони своєї мети? Ми сміливо заявляємо, що ні, бо ми свідомі того, що ми не одні — ми тільки частина великої свідомої своїх інтересів громади українських робітників та фермерів по всій Канаді, яка ніколи не допустить до перемоги своїх ворогів. Ми переконані, що не тільки всі наші організації по всій Канаді, але всі прихильники ТУРФДім і його великої культурно-освітньої праці, кожний свідомий український робітник і фармер, кожна свідомі робітничія і фармерка поспішать нам в цю тяжку хвилю на допомогу. Бо всі ми свідомі того, що це удар проти нас всіх, у всій Канаді; що боронитися проти цього утиску, і проти всіх інших подібних випадків, де вони не траплялись би, ми зможемо тільки спільними, тісно об'єднаними силами.

Тому ми кличемо до всіх українських робітничих та фармерських організацій і до всего українського робітництва та фермерства в Канаді: Товариші! Допоможіть Українському Робітничому Домові в Торонто в цю тяжку хвилю облоги ворожими силами. Спішіть з матеріальною допомогою йому, виручіть хоч з найменших догвів, а не посміються вороги над нами.

В другій половині місяця

травня відбудеться всерейна кампанія на сплату догву Укра. Роб. Дому в Торонто. Ми просимо і закликаємо всі наші організації в Канаді вже тепер поробити всі старання, щоб той короткий час кампанії використати всеціло на підприємства, колекти і пропаганди на користь нашого У.Р.Д. Ми просимо і закликаємо всіх українських робітників та фермерів, робітниць та фермерок вже від тепер робити все, що можливо, щоб зібрати фонди і посылати їх на допомогу нашій найважливішій робітничо-фармерській твердині на сході Канади. В Торонто кампанія почнеться з початком травня і буде продовжуватися цілий місяць. В інших місцевостях просимо зробити все, на що дозволяють місцеві умовини, аби допомогти цій для всіх нас зараз ударній справі.

Використайте для цього лісти, які будуть скрізь розсилає, або-ж робіть власні списки жертводавців, використайте кожен нагоду для збирання жертв на сплату догву Укра. Роб. Дому в Торонто, а зібрані гроші з лістами і списками посилайте до Центрального Виконавчого Комітету ТУРФДім у Вінніпегу. Виказ всіх жертв і загальний звіт з вислідів кампанії буде подано в наших часописах.

Товариші! Нехай по всій Канаді залує поклик на допомогу Українському Робітничому Домові в Торонто. Нехай на той поклик відгукнуться тисячі українських робітників та фермерів, робітниць та фермерок. А відповідь наша загально нехай буде: Не святкуватимуть наші вороги перемоги над нами. Український Робітничий Дім в Торонто буде служити фортецею визвольного руху працюючих мас.

Заряд Торонто-ського Відділу ТУРФДім.
Онтерійський Провінційний Виконавчий Комітет ТУРФДім.

10 РОКІВ ТЕАТРУ ІМ. ШЕВЧЕННА.

Театр ім. Шевченка, що 17. березня святкував свій 10-ти річний ювілей, бере свій початок з колишнього драматичного театру, що його було засновано в Києві 1918 р. Він найстаріший за всі поживні театри України. Остаточо театр, за ухвалою Раднаркому УСРР, покликано до життя 15. березня 1919 року.

До удержання (1925 р., Полтава) театр-одьвід Полтавщини, Дніпропетровська, Таврії, Херсонщини, Харківщини.

Сезон 1926 — 27 р. театр обслуговує: Донбас, Маріупіль, 1927 — 28 р. та 1928 — 29 працює в Дніпропетровському. Тут театр провів велику роботу художню - громадського значення. Театр запровадив нову систему — закриті спектаклі, які кардинально мінюють всю театральну роботу. Замість "вулиці" в театрі посідає певне місце організований глядач-робітник.

За 10 років своєї праці театр виготовив 92 прємери 56 авторів. На українську оригінальну драматургію припадає 38.

Протягом 10 років в театрі в ріжні періоди працювало 267 акторів, більшість з них вихованці театру. Колишні Шевченківці на сьогодні становлять основний кадр по інших державних театрах.

За останні 3 роки театр виставив понад 600 вистав, обслуживши понад 500,000 глядачів. Ці цифри набувають колясального значення, бо вони припадають виключно на робітничі центри України: Донбас, Криворіжжя, Миколаїв, Дніпропетровське.

Товариші! Відшлюйте передплату на "Укра. Роб. Вісті"!